

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
геріатричного пансіонату приватної форми власності
товариства з обмеженою відповідальністю «Срібний
вік. Еліт»**

28.08.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.08.2023 групою НПМ здійснено відвідування геріатричного пансіонату приватної форми власності товариства з обмеженою відповідальністю «Срібний вік. Еліт» (далі – ТОВ «Срібний вік. Еліт», пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Іваниш Ярослава Ярославівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Захандревич Микола Олександрович, головний спеціаліст відділу аналітики та взаємодії з громадськістю Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Черкез Вероніка Олександрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування пансіонату проводилось групою НПМ вперше.

Пансіонат знаходиться за адресою: Київська обл., Бориспільський р-н, с. Гнідин, вул. Гайова, буд. 2.

Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) ТОВ «Срібний вік. Еліт», ЄДРПОУ 42425721, функціонує з основним видом діяльності згідно з КВЕД 87.30 Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів. Окрім того, до зазначених у ЄДР видів діяльності ТОВ «Срібний вік. Еліт» належать, серед іншого, діяльності згідно з КВЕД 87.20 Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб з розумовими вадами та хворих на наркоманію; 86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я; 55.90 Діяльність інших засобів тимчасового розміщення; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Надання платних послуг з розміщення, утримання та харчування осіб похилого віку здійснюється на підставі договору, укладеного між ТОВ «Срібний вік. Еліт» та підопічними.

Заклад розрахований на перебування 124 осіб. На день відвідування в пансіонаті перебувало 119 осіб.

В закладі спільно проживають підопічні різної статі, яким відповідно до статті 23 Конвенції про права осіб з інвалідністю, забезпечено «особисті взаємини на рівні з іншими».

Загальна чисельність працівників закладу складає 58 осіб. Під час робочої зміни у закладі постійно знаходиться 15 працівників з числа обслуговуючого персоналу (троє з медичною освітою), які цілодобово здійснюють догляд за підопічними.

Заклад для літніх людей розташований у трьох корпусах, має одну вхідну зону, наявна невелика прилегла огорожена територія, яка облаштована для відпочинку підопічних (фото 1).

Заклад оснащений генераторами, бойлерами, має свердловини для забезпечення водопостачання.

У будівлі пансіонату встановлено пожежну сигналізацію, а також наявні засоби первинного пожежогасіння згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 (фото 2).

Житлові кімнати обладнані відповідно до потреб підопічних: наявні функціональні ліжка, протипролежнівні матраци, приліжкові столики та персональні засоби технічної реабілітації (фото 3, 4, 5). Підопічні забезпечені м'яким та твердим інвентарем в достатній кількості. В пансіонаті облаштовані зони відпочинку для спільного перегляду телевізору. В закладі працює арт-терапевт.

Речі підопічних під час оформлення в пансіонат маркуються для забезпечення персоналізації м'якого інвентарю та закріплення особистих речей за особою. Підопічних забезпечено персональними тумбами або окремими підписаними поличками у шафах в доступному для них місці.

Працівниками проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується відповідний догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Санітарні кімнати облаштовані з дотримання норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018) з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб похилого віку (фото 6, 7).

Первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який

надає первинну медичну допомогу, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503.

Персонал пансіонату володіє інформацією про стан здоров'я підопічних, допомагає у дотриманні ними режиму прийому лікарських засобів за призначенням лікаря. Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими.

Лікарські засоби, які приймають підопічні, зберігаються на першому поверсі закладу, облаштованому як кабінет медичної сестри, в окремих підписаних боксах та видаються медсестрою відповідно до призначень сімейного лікаря (фото 8). Під час відвідування опитані підопічні повідомили, що лікарські препарати, які вони приймають, медсестра закладу розносить по палатах за графіком відповідно до рекомендацій сімейного лікаря, а при необхідності надання медичної допомоги персонал закладу зв'язується зі родичами/близькими підопічного.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 34 підопічними та 8 працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у пансіонаті відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії діяльності), та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Порушення права на гідні і безпечні умови перебування (стаття 28 Конституції України, статті 9, 20 Конвенції про права осіб з інвалідністю)

2. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади

соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007) та становить менше за передбачені чинним законодавством 8-10 м² площі на особу.

3. Окрім того, температура повітря в житлових корпусах незадовільна, оскільки у деяких кімнатах вона становить 29-30 градусів за Цельсієм, що порушує вимоги пункту 8.2.6 ДБН В.2.2-18:2007 (фото 9, 10, 11).

4. Організація п'ятиразового харчування в закладі забезпечується власними потужностями. У пансіонаті наявне денне та перспективне, проте відсутнє дієтичне меню, що не дає змогу розраховувати енергетичну цінність харчових продуктів, збалансованість раціону для підопічних, яким лікарем призначено дієтичне харчування (фото 12).

5. Під час відвідування групою НППМ встановлено, що адміністрацією закладу здійснено репланування житлового приміщення та розділено житлову кімнату на дві окремі. За рахунок встановлення перегородки в одній з кімнат відсутнє вікно, що унеможлиблює доступ у приміщення сонячного світла та свіжого повітря (фото 13). В зазначеній кімнаті проживає одна підопічна.

Зі слів адміністрації закладу, під час оформлення у пансіонат підопічній надавався вибір кімнати для проживання, проте вона обрала зазначену кімнату через знижену ціну на проживання.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 49 Конституції України, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

6. У закладі медичним працівником здійснюються медичні маніпуляції, такі як внутрішньом'язеві ін'єкції та внутрішньовенні інфузії (крапельниці). Однак, усупереч вимогам статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», у пансіоната відсутня ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики (зокрема, сестринська справа). За необхідності переглянути призначене лікування персонал нагадує родичам про потребу звернутися до лікаря сімейної медицини. Рішення про необхідність звернутися за медичною допомогою приймають родичі/близькі підопічного, що не завжди може відповідати його інтересам та потребам.

7. У пансіонаті відсутня медична документація підопічних, а наявні лише листки лікарських призначень. За відсутності такої документації неможливо зробити висновки чи взагалі отримують підопічні призначені саме їм ліки, в якому дозуванні і час їх прийому.

Порушення прав осіб похилого віку на отримання послуг стаціонарного та паліативного догляду відповідно до вимог чинного законодавства (Закон України «Про соціальні послуги»).

8. Фактично закладом надається соціальна послуга стаціонарного цілодобового догляду. Законом України «Про соціальні послуги» визначено,

що надавачами соціальних послуг є юридичні та фізичні особи, фізичні особи-підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України. Однак, у порушення вимог постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» та статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» заклад не внесено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, що унеможливило здійснення моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості уповноваженими органами у системі надання соціальних послуг. Діяльність самого закладу не відповідає Критеріям діяльності та Державному стандарту.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

9. Облаштування сходів житлового корпусу не повністю відповідають вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018), зокрема, верхня і нижня сходинка сходового маршу не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото 14, 15).

Порушення права підопічних на отримання інформації про свої права та обов'язки, а також права направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади (статті 40 і 57 Конституції України).

10. У пансіонаті відсутній стенд з інформацією про діяльність закладу та актуальною інформацією про права підопічних, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Групою НПМ проінформовано керівництво установи та адміністратора, що зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє підопічним використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Товариству з обмеженою відповідальністю «Срібний вік. Еліт», що здійснює діяльність геріатричного пансіонату приватної форми власності:

забезпечити приведення діяльності пансіонату у відповідність до положень Закону України «Про соціальні послуги», Критеріїв діяльності та Державного стандарту, а також забезпечити внесення закладу в Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України;

дотримуватися безпекових заходів під час оголошення сигналу «повітряна тривога»;

забезпечити надання медичної допомоги та медичного обслуговування пансіонатом на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладеного договору з закладом охорони здоров'я;

здійснити облаштування сходів житлового корпусу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»;

забезпечити дотримання норм житлової площі на особу та температурного режиму відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

забезпечити розміщення у доступному місці інформаційного стенду про права підопічних та номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Додатки: фотоматеріали – на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Ірина ЦИКАЛЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

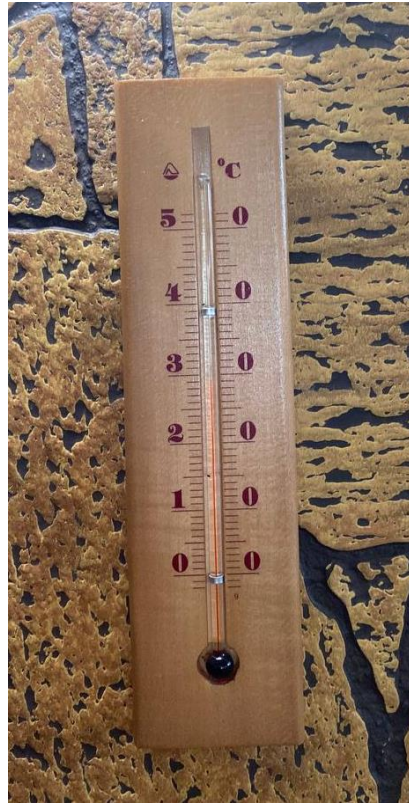
Фото 6

Фото 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Фото 12

Фото 13

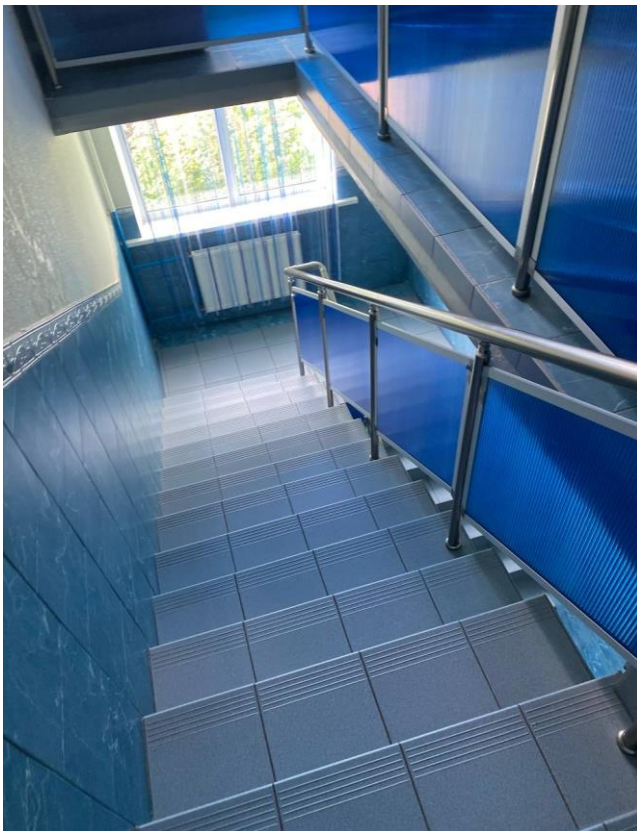

Фото 14

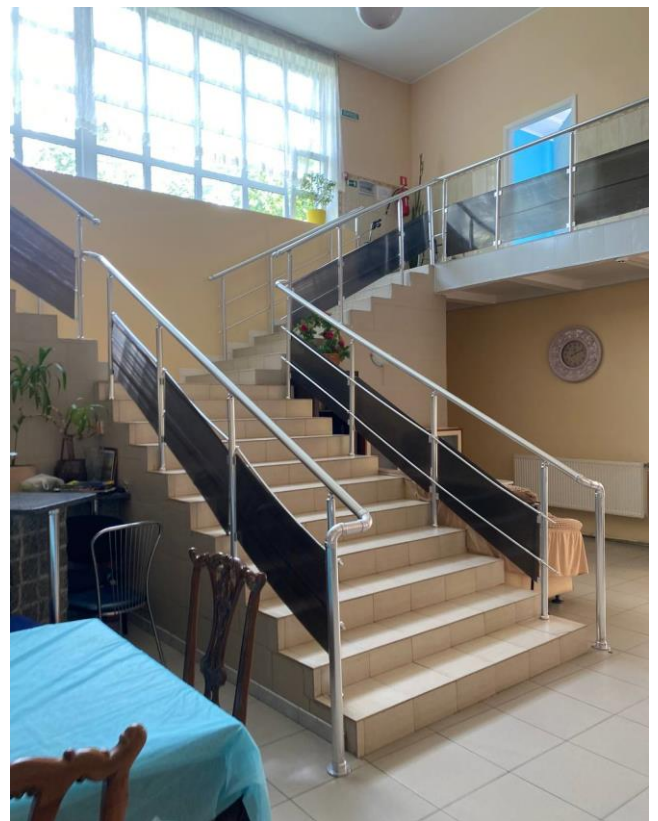

Фото 15